

Velké sny a prázdná kapsa

- editor007 | 19. dubna 2024

EU: Končící Evropská komise zkouší ještě udat strategii pro příští volební období, s nejasnými návrhy, na které ani nemáme.

Evropská komise si konečně vzpomněla, že vedle zbrojení a sankcí proti kdekomu by bylo třeba taky něco vyrábět. Problém je s náklady. Po odstřelení ruských plynovodů a překombinovaných sankčních režimech se evropské fabriky dusí pod balvanem drahé energie a zpretrhaných obchodních vazeb. Z jedné strany nás obírá Amerika, která na důsledcích ukrajinské války drsně vydělává, a z druhé Čína, která v tom nejede a zvyšuje náskok v klíčových oborech jak nákladově, tak technologicky.

Zachránit nás má Nová evropská dohoda o konkurenceschopnosti, nad jejímž návrhem z pera Evropské komise jednájí šéfové 27 členských zemí EU na vrcholné schůzce v Bruselu, samozřejmě o přestávkách mezi tlačenicí kolem našeho premiéra Petra Fialy, aby jim vyprávěl, o čem si spolu povídali s americkým prezidentem Joe Bidenem. Mimochodem, ta schůzka v Bílém domě byla pro našeho premiéra o to zajímavější, že prezident Biden mluvil anglicky, což je řeč, o které už premiér Fiala mnohokrát slyšel.

Další hloučky mohly být kolem německého kancléře Olafa Schoze, který ani nepředstírá, že umí čínsky, ale během čtyřdenní návštěvy Číny a setkání s prezidentem Si Ťin-pchingem tlumočil zájem německého průmyslu ponechat vrátka průmyslové spolupráce a obchodní výměny oboustranně otevřená. S případnou omluvou, ať se na nás čínští přátelé nezlobí, kdyby je chtěli nějaký blázní v Bruselu přesto přivřít.

Jak je vidět, názory na záchranu evropského průmyslu mohou být různé. Pobavil mě komentář listu Politico, podle kterého se evropští vůdcové vůdcové sešli „with tall dreams and short pockets“. Přeložil by to slovy, že mají velké oči, co všechno by se dalo udělat, kdybychom neměli prázdné kapsy.

Choroba je jasná, ale o léčbě vládnou pochyby, pokračuje Politico. Americká a čínská konkurence je povzbuzována bohatýrskými daňovými úlevami a státními dotacemi (v USA například „protiinflačním“ programem IRA). Má jít Evropa stejnou cestou? A kdyby, jak to financovat?

Pokud je to tedy nutné, o čemž také není jasno. V návrhu Evropské komise se přitom nabízejí změny přímo revoluční, což bývá na odborných konferencích vyjadřováno slovy „změna paradigmatu“. A přesně tenhle obrat v tom bruselském návrhu je, s poukazem na to, že je to naléhavé.

Nebo naopak zpátky na stromy, začínáme znovu? V tomhle duchu měla zase vyznít řeč eurokomisařky pro konkurenceschopnost Margrethe Vestagerové na shromáždění evropských představitelů průmyslu:

“Na rozdíl od toho, co možná slyšíme, Evropa se nemusí znovu vynalézat, ale musí se vrátit k základům: odstranit překážky, prosazovat stávající pravidla. ... Místo toho, aby sázela na peníze daňových poplatníků a dotovala naši ekonomiku. (...) “Evropa nikdy nemůže předstihnout Spojené státy a Čínu. Nejsme dobří v tom, jak zkoušet být Američany, a ještě hůře se nám daří být Číňany.”

Překlad do češtiny „odstraňování překážek a prosazování stávajících pravidel“ znamená promítnutí volného trhu a absolutní nadvlády nadnárodních organizací do malé otevřené ekonomiky Česka. Volný trh znamená, že vyhraje silnější. Když si vybojujete právo utkat se s mistrem světa v boxu, jednu vám ubalí a právo je zkonsumováno. Taková jsou pravidla. Proto je lepší, když se včas

zamyslíte, než něco chcete, protože by se mohlo stát, že to dostanete.

Debata může být i o tom, jestli krotit Green Deal a nevrátit se k uhlí, když je levné a máme ho doma. Nemluvě o ruském plynu, který sice bereme nadále, ale pod cizími značkami, v nákladnějším balení a přes drahé prostředníky. Pokud však v příštím týdnu pomrzou všechny ovocné sady, debata o klimatu je znovu na stole. A vyostří se, pokud bude následovat ničující sucho střídané povodněmi.

Můžeme zabrzdit přechod k bezuhlíkatým technologiím a držet se toho, co umíme, ale museli by to udělat všichni, jinak nám náš trh zmizí před očima. A pak bychom si ještě museli odhlasovat konec klimatických změn a zvolit zástupce, který to bude prosazovat i v těch nejvyšších vrstvách atmosféry.

Dám ještě jednu citaci z listu Politico, kde byli nad tou bezradnou vrcholnou schůzkou v mimořádně dobrém rozmaru:

„Další problém, na který nikdo nemá odpověď: Jak získat biliony, které by vedoucí představitelé EU potřebovali, aby mohli konkurovat dotacím v USA a Číně, budovat zelenou ekonomiku, vojenské odstrašení a zároveň zpřísnit fiskální pravidla EU, aby snížili zadlužení.

Je to mnoho povyku pro nic? Jako často, když se vedoucí představitelé EU skutečně neshodnou na dalším postupu, hrozí, že přijdou s nějakými vznešenými sliby, které říkají všechno a nic. Velká část předkládaného návrhu připomíná freudovskou volnou asociaci.

Dopis Ježíškovi? Přečtete si, co všechno se tu navrhuje: Chceme být lídrem v oblasti “5G a 6G ... umělé inteligence, blockchainu, kvantové výpočetní techniky a technologie virtuální a smíšené reality”, chceme “hojnou, cenově dostupnou a čistou energii”, “oběhové hospodářství”, dobře placená pracovní místa, vývozní trhy a “skutečně rovné podmínky”.

Tomu evropští vyjednávači EU s oblibou říkají “vánoční stromeček”. Každý si jej přizdobí něčím podle svých představ.“

Další bruselský zdroj Euractiv.com cituje z uniklého návrhu strategie EU na léta 2024-2029, kde má onen strategický posun spočívat v tom, že pro priority v oblasti technologií je klíčové, zda souvisí s obranou, snížením strategické závislosti a průmyslovým rozvojem. Přemlouvá se tam i prázdná sláma kybernetického boje a dezinformací, nabízejících nerovný boj, o kterém by mohl vyprávět Don Quijote. Od umělé inteligence si uvedená strategie slibuje „prozkoumání nevyužitého potenciálu dat“ pro rozvoj „převratných technologií“, až z toho jde mráz po zádech.

Berme to jako účet bez hostinského, tahle Evropská komise právě končí a v červnu se v evropských volbách rozdávají karty znovu. V předvolební vřavě sílí hlas protiválečných kandidátů. Příští Evropský parlament si bude muset vybrat, jestli chceme být nadále pasívním přívěškem amerických útočných plánů, nebo chceme rozvíjet mírovou strategii respektující bezpečnostní zájmy všech azimutů, nejen hegemonistického Západu. Pak by mohla být záchrana evropského průmyslu o něco schůdnější.

Na druhou stranu, teď nás trochu chrání to, že na ty války už prostě nemáme...

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)